

Thế nào là tổn thương não?

brain injury AUSTRALIA
www.braininjuryaustralia.org.au

Tổn thương não, đôi khi còn gọi là Tổn thương não mắc phải, là để chỉ bất cứ tổn thương nào ở bộ não xảy ra sau khi sinh. Tổn thương có thể là do nguyên nhân tai nạn hoặc chấn thương, bị đột quỵ, bị bệnh hoặc bị nhiễm trùng, hoặc do rượu chè hay ma túy.

Hơn 700 000 người Úc bị một chứng tổn thương não. Do bộ não điều khiển tất cả các bộ phận cơ thể nên tổn thương có thể không chỉ ảnh hưởng tới cách người ta suy nghĩ hoặc hành xử mà còn ảnh hưởng tới cả cách thực hiện chức năng của cơ thể nữa.

Do không bao giờ có hai người giống hệt nhau, nên mỗi tổn thương não có thể khác nhau về mặt ảnh hưởng. Đối với một số người bị tổn thương não thì chỉ sau thời gian ngắn là đã hồi phục, nhưng có những người khác lại mất thời gian rất lâu. Một số người bị tổn thương não sẽ không hồi phục hoàn toàn được.

Một số nguyên nhân phổ biến gây tổn thương não

Thiếu ô xy 'hypoxia'/Thiếu ô xy trầm trọng 'anoxia'

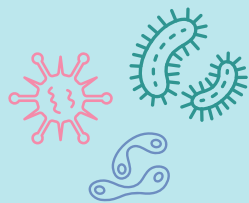
Bộ não cần ô xy để hoạt động. Thiếu ô xy trầm trọng 'anoxia' là khi nguồn cung cấp ô xy cho bộ não bị ngưng lại. Thiếu ô xy 'hypoxia' là khi nguồn cung cấp ô xy cho bộ não bị hạn chế. Thiếu ô xy hay thiếu ô xy trầm trọng có thể có nguyên nhân là do cơn đau tim, cơn suyễn, do suy tụt huyết áp, bị bóp cổ và dùng ma túy quá liều.

Khối u

Khối u là sự tăng sinh bất thường của tế bào tạo thành một màng hoặc bướu. www.cancercouncil.com.au/brain-cancer/#tumour

Nhiễm trùng

Cũng giống như các cơ quan khác của cơ thể, bộ não có thể bị nhiễm trùng. Thường là do vi rút hoặc vi khuẩn gây ra. Nhiễm trùng có thể làm cho bộ não bị sưng lên dẫn đến tổn thương.

Đột quỵ

Bộ não cần máu để hoạt động. Đột quỵ là khi nguồn cung cấp máu cho bộ não bị ngưng lại do bị đông máu (máu bị đóng cục) hoặc do bị chảy máu. Muốn biết thêm về đột quỵ, vui lòng vào trang mạng của Quỹ Đột quỵ: www.strokefoundation.org.au.

Rượu chè và ma túy

Dùng quá nhiều rượu bia hoặc các ma túy khác có thể gây tổn thương não. Muốn biết thêm thông tin về Hướng dẫn của Úc về rượu bia, vui lòng vào trang mạng: www.health.gov.au/news/australian-alcohol-guidelines-revised.

Bệnh tật

Một số chứng bệnh có thể là nguyên nhân làm cho các bộ phận của bộ não bị ngưng hoạt động hoặc bị chết. Đó gọi là các chứng bệnh thoái hóa thần kinh, và bao gồm bệnh Huntington, bệnh Parkinson và bệnh Alzheimer. Muốn biết thêm thông tin về các bệnh này, vui lòng vào trang mạng Quỹ về Bộ não: www.brainfoundation.org.au.

Tai nạn hoặc chấn thương

Chấn thương sọ não xảy ra sau khi đầu bị đập mạnh hoặc bị lắc mạnh do tai nạn xe cộ hoặc do chơi thể thao, do bị ngã hoặc bị hành hung. Chấn động não là một dạng nhẹ của chấn thương sọ não.

Ảnh hưởng và các vấn đề gặp phải

Người bị tổn thương não có thể bị các ảnh hưởng thể chất. Như là:

- bị liệt (không có sức ở các cơ hoặc không điều khiển được các cơ tại một bộ phận cơ thể)
- thăng bằng hoặc phối hợp kém
- mệt mỏi về thể chất và tâm thần
- bị đau
- bị co giật (tổn thương gây ra các thay đổi trong hoạt động điện của bộ não)
- mất cảm giác về mùi vị
- khó khăn trong việc nghe nhìn
- khó khăn trong việc nói năng

Người bị tổn thương não có thể gặp phải những thay đổi về cách họ suy nghĩ hoặc học hành. Như là:

- vấn đề về trí nhớ
- vấn đề về tập trung hoặc chú ý
- khó khăn trong việc đặt mục tiêu
- khó khăn trong việc lập kế hoạch hoặc tổ chức
- khó khăn trong việc nắm được các thông tin mới hoặc rút kinh nghiệm từ các sai lầm

Người bị tổn thương não có thể có vấn đề về kiểm soát tình cảm hoặc hành vi. Do đó có thể dẫn đến việc:

- trở nên bốc đồng hơn (nói hoặc làm các việc một cách thiếu suy nghĩ)
- trở nên hung hăng hơn trong lời nói hoặc trong hành động

Quan niệm sai lầm và thực tế

Quan niệm sai lầm

Tổn thương não là khuyết tật trí tuệ.

Thực tế

Phần lớn mọi người bị tổn thương não vẫn giữ được trí thông minh như từ trước khi bị tổn thương. Tổn thương não có thể tác động tới khả năng thể hiện và biểu lộ trí thông minh của họ.

Quan niệm sai lầm

Tổn thương não trong vòng hai tuần là bình phục.

Thực tế

Vì mỗi tổn thương não mỗi khác, nên mỗi người cũng hồi phục khác nhau. Quá trình hồi phục có thể vẫn tiếp tục 5 năm sau khi bị tổn thương.

Quan niệm sai lầm

Ai cũng bình phục nhanh chóng sau một chấn thương sọ não nhẹ, như là chấn động não.

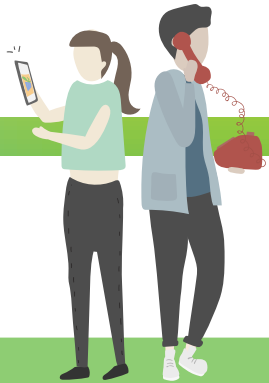
Thực tế

Phần lớn mọi người bình phục hoàn toàn sau chấn thương sọ não nhẹ, như là chấn động não, chỉ trong vòng vài ngày hoặc vài tuần sau chấn thương là bình phục. Một số người khác cần thời gian dài hơn để hồi phục sau tổn thương não. Nếu quý vị lo ngại về việc hồi phục sau tổn thương não, vui lòng gặp bác sĩ.

Hiệp hội Tổn thương não Úc

Hiệp hội Tổn thương não Úc được thành lập năm 1986, là tổ chức bệnh vực cao nhất của đất nước, đại diện cho những người bị tổn thương não, gia đình và người chăm sóc họ. Bên cạnh việc tư vấn về chính sách cho chính phủ liên bang, tiểu bang và vùng lãnh thổ và các cơ quan chính phủ, và đại diện cho những người bị tổn thương não tại rất nhiều các nhóm cố vấn. Hiệp hội Tổn thương não Úc cũng phát động các chiến dịch giáo dục công chúng kéo dài nhiều năm nhằm nâng cao nhận thức về tổn thương não và tổ chức hội nghị quốc gia thường niên về tổn thương não.

Muốn biết thêm thông tin, vui lòng vào trang mạng www.braininjuryaustralia.org.au hoặc gọi số 1800 BRAIN1 (1800 272 461).

Hỗ trợ tại tiểu bang hoặc vùng lãnh thổ quý vị

Nếu quý vị cần có thêm thông tin về tổn thương não hoặc muốn được giúp đỡ, vui lòng liên lạc với tổ chức dịch vụ tại tiểu bang và vùng lãnh thổ của quý vị.

New South Wales

Synapse

cung cấp nhiều dịch vụ hỗ trợ cho người bị tác động bởi tổn thương não

Gọi miễn phí: 1800 673 074

www.synapse.org.au

Acquired Brain Injury Services NSW Inc.

là tổ chức phi lợi nhuận cung cấp dịch vụ chuyên biệt cho người bị tổn thương não

Điện thoại: (02) 9748 7372

www.abis.org.au

Australian Capital Territory

ADACAS (ACT Disability Aged Carer Advocacy Service)

bệnh vực miễn phí và cung cấp thông tin cho người khuyết tật

Điện thoại: (02) 6242 5060

www.adacas.org.au

Victoria

Brain Injury Matters

là tổ chức tự bệnh vực và giáo dục cộng đồng, được điều hành bởi người bị tổn thương não để phục vụ cho người bị tổn thương não

Điện thoại: (03) 9639 7222

www.braininjurymatters.org

Brainlink

hết lòng làm việc để nâng cao chất lượng đời sống cho người bị ảnh hưởng bởi tổn thương não

Điện thoại: (03) 9845 2950

Gọi miễn phí: 1800 677 579

www.brainlink.org.au

South Australia

Brain Injury SA

là tổ chức cao nhất ở Nam Úc cho người bị tổn thương não và người chăm sóc

Điện thoại: (08) 8217 7600

1300 733 049 (Dành cho người gọi ở vùng nông thôn)

www.braininjurysa.org.au

Queensland và Western Australia

Synapse

cung cấp nhiều dịch vụ hỗ trợ cho người bị tác động bởi tổn thương não

Gọi miễn phí: 1800 673 074

www.synapse.org.au

Tasmania

Brain Injury Association of Tasmania

là tổ chức phi chính phủ, phi lợi nhuận của toàn tiểu bang cho những người bị tổn thương não, gia đình họ và các bên liên quan khác

Gọi miễn phí: 1300 BIATAS

(1300 242 827) hoặc

(03) 6230 9800

www.biat.org.au

Northern Territory

Integrated disAbility Action

là tổ chức cao nhất của người dân vùng lãnh thổ bị khuyết tật

Điện thoại: (08) 8948 5400

www.idainc.org.au